

geerde cel in de maatschappij. Hoe kan je nu de 'exploitatie' van kinderverdriet aan anderen verwijten in een artikel waarin je zelf het werk retrospectief tracht te legitimeren vanuit de recente ontwikkelingen? In heel de voorstelling is van een verantwoord – en daarmee bedoel ik persoonlijk en oprecht – statement erg weinig te merken. De rechtvaardiging achteraf – als de volkswede dan eindelijk openbarst – lijkt niet meer dan een vorm van goed burgerlijk gedrag ('Kijk naar ons, wij hadden dat al lang in de gaten; het is de dwingende noodzaak achter dit stuk'). Moeten alle recente ensceneringen van de Griekse tragedies in en rond Troje dan in de eerste plaats als een doordacht antwoord op de Belgische crisis gelezen worden?

Een andere manifestatie van een (opgelegd) nummertje sociale aanklacht vinden we bij het NTG: 'Steunpilaren van de maatschappij

is al bij al een dubbelzinnig drama door zijn retoriek, zijn meerduidige visie op zogeheten political correctness en de vraag naar wie capabel is om een leidende rol te spelen in de ontwikkeling van de maatschappij, zijn tweezijdige kijk op de rol van de vrouw en niet in het minst door zijn combineren van ernstig ideeëndrama met satirische komedie', zo lezen we in het programmaboekje. Met deze tekst van Hendrik Ibsen slaagt het gezelschap erin om een degelijk werkstuk af te leveren. Alleen blijft na afloop de bijtende vraag hangen of de brutale aantijgingen tegen het bestel wel zo gemeend werden uitgesproken op de scène. Of het geen mooi avondje toneel met een duidelijke boodschap was, die hoewel niet altijd even bewust gelanceerd, zeker zal overkomen bij het publiek. Als een sympathieke daad, een teken dat ook de grote theaterkisten kennis hebben genomen van de groeiende noodzaak

aan een politieke vraagstelling. Wat echter als de vraagstelling geen stelling inhoudt, als het vragen alleen voldoende is om de beide oren toe te plooiën voor het slapengaan?

Met de vinger op de wonde

Bij de aanvang van dit seizoen werd bij enkele middelgrote gezelschappen de morele vraagstelling op een opvallende wijze onderwerp van de productie. Twee heel verschillende gevallen kunnen de eerder beperkte draagwijdte van deze aanpak illustreren. De Nederlandse theatergroep Hollandia, brengt met *Varkensstal* een Nederlandstalige creatie van Pierro Paolo Pasolini's stuk in een regie van Johan Simons en Paul Koeck. De locatie onder de IJzeren brug in Antwerpen zou het luidruchtige decor vormen waarin de dubbele moraal in het leven van corrupte fabrieksbazen uit de doeken wordt gedaan. Conclusie:

Bernadetje - Victoria / Kurt Van der Elst

